

KÖRNYEZETSZENNYEZŐ KÖZSZOLGÁLTATÁS? *Ellátásbiztonság és fosszilis tüzelőanyagok felhasználásának támogatása*

STAVICZKY Péter*

Tárgyszavak: ellátásbiztonság, villamos energia termelése, szénfelhasználás, környezetszennyezés, általános gazdasági érdekű szolgáltatás, kompenzáció

1. Bevezetés

Az Európai Unió méltán híres arról, hogy különböző politikái keretében törekszik a fenntartható fejlődést, az alacsonyabb üvegházhatású gázkibocsátást és a megújuló energiaforrások használatát, tehát a környezetvédelem minél magasabb szintjének elérését elősegíteni. Emellett az EU a nemzetközi porondon is igyekszik a klímaváltozás elleni harc vezető szereplőjeként megjelenni.¹ E célok elérését az uniós állami támogatási politika és szabályrendszer is több módon segíti,² a joggyakorlat pedig megtiltván az egyéb uniós szabályokat megsértő

* A szerző Magyarország Európai Unió mellett működő Állandó Képviselétének munkatársa. Jelen összefoglaló a szerző saját véleményét tartalmazza, és nem tekinthető az Állandó Képviselő hivatalos véleményének.

¹ Lásd pl. az Európai tanács 2014. október 23–24-i következtetéseit a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretet illetően: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/HU/ec/145412.pdf

² Lásd a Bizottsági iránymutatását a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról ([2014] HL C 200., 2014. 06. 28. 1. o.) és a Bizottság 651/2014/EU rendeletét a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról ([2014] HL L 187., 2014. 06. 26. 1. o.).

állami támogatások összeegyeztethetőségének megállapítását,³ tulajdonképpen közvetett módon az állami támogatási politikán keresztül is elősegíti a környezetvédelmi szabályok érvényesülését.

A fenti megközelítésbe jól illik, hogy az Európai Unió Tanácsa hosszas tárgyalások során 2010-ben elfogadta a Bizottság javaslatát, és a széniparban már csak a szénbányák végleges bezárását engedi támogatni,⁴ a működtetésüket nem.⁵

A környezet- és klímavédelem célját segítő egyértelmű szándék mellett azonban található példa arra is, amikor az állami támogatás kevésbé környezetbarát technológiák fennmaradásához járul hozzá. Az alábbiakban bemutatásra kerül, hogy bizonyos esetben állami támogatás nyújtható szennyező technológiák használatához, és az is, hogy a Törvényszék szerint ez miért indokolt.

2. Közszolgáltatások helyzete az uniós jogban

Az európai uniós jog széles mozgásteret biztosít a tagállamoknak arra, hogy meghatározzák, mit minősítenek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak (továbbiakban: ÁGÉSZ közszolgáltatás),⁶ amelyek működtetését adott esetben állami kompenzáció fizetése mellett is szükségesnek tartják. E szolgáltatások jellemzően a lakosság vagy a társadalom egészének ellátását szolgálják, és ellátói oldalról szolgáltatási kötelezettség, valamint a fogyasztók megkülönböztetésének tilalma jellemzi

³ Lásd a C-333/07. sz. Société Régie Networks kontra Direction de contrôle fiscal Rhône-Alpes Bourgogne ügyben hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2008:764).

⁴ Lásd a Tanács 2010/787/EU határozatát a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról ([2010] HL L 336., 2010. 12. 21. 24. o.).

⁵ 2011-ig a szénipar részére nyújtott állami támogatásról szóló 1407/2002/EK tanácsi rendelet alapján ([2002] HL L 205., 2002. 08. 02. 1. o.) még lehetséges volt a versenyképtelen szénbányák működésének fenntartása céljából is támogatást nyújtani.

⁶ Lásd a Lisszaboni Szerződés 26. Jegyzőkönyvét: „a nemzeti, regionális és helyi hatóságok széles mérlegelési jogkörét a tekintetben, hogy [...] hogyan gondoskodjanak az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásáról, más által való ellátásáról, illetve megszervezéséről.”

azokat.⁷ A közszolgáltatások a piaci alapon nyújtott szolgáltatásoktól az állam által meghatározott minőségük, áruk vagy földrajzi lefedettség tekintetében eltérnek. Az uniós jog vélelmezi, hogy piaci szereplők közszolgáltatást nem, vagy nem az állam által elvárt feltételek mellett nyújtanak.⁸ Amennyiben a piac egy szolgáltatást az elvár szinten és feltételek mellett biztosít, az nem nevezhető ÁGÉSZ-nek.⁹ Az uniós intézmények csak a nyilvánvalóan nem megalapozott feladatmeghatározás esetén avatkozhatnak közbe, illetve az állami támogatási szabályok, valamint a joggyakorlat meglehetősen pontosan behatárolják, hogy egy adott közszolgáltató milyen esetben és mennyi állami kompenzációban részesülhet.

Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások körének meghatározása terén fennálló tagállami szabadság azonban jelentős mértékben csökken, amikor az uniós jog egyes ágazati szabályokban (pl. postai szolgáltatások, villamosenergia-szolgáltatás, gázellátás) kijelöli azok kereteit. Ebben az esetben a tagállamok – az uniós jog primátusának elve miatt – az uniós jog definíciójával ellentétesen, azt meghaladóan vagy attól eltérően nem nevezhetnek bizonyos feladatokat általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak az adott ágazatban.

Állami támogatási szempontból a közszolgáltatások kompenzálását tervező tagállamok az uniós állami támogatási jog elvárásainak több módon is megfelelelhetnek. Egyrészt, az Altmark-ítélet¹⁰ igen szigorú feltételeinek¹¹ betartásával bizonyíthatják, hogy a nyújtott kompenzá-

⁷ A Bizottság a 2015/506/EU sz. Flughafen Berlin-Schönefeld támogatására vonatkozó határozatában (HL L 89., 2015. 04. 01. 1. o.) elismerte, hogy a piaci szereplők ügyfeleiket nem kezelik azonos módon, így a piaci magánbefektető elvének vizsgálata során az államtól sem szükséges ezt elvárni.

⁸ Lásd a C-205/99 sz. Analir ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2001:107) 71. pontját.

⁹ Lásd a T-79/10. sz. Colt Télécommunications France kontra Bizottság ügyben hozott ítéletet (ECLI:EU:T:2013:463) 149. és 154. pontjait.

¹⁰ A C-280/00. sz. Altmark Trans GmbH és Regierungspräsidium Magdeburg kontra Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:C:2003:415).

¹¹ Az Altmark-ítéletben foglaltak alapján a közszolgáltatás állami kompenzálása nem valósít meg állami támogatást, ha 1. a közszolgáltatási kötelezettséget világosan meghatározták; 2. az ellentételezés kiszámításához alapul vett paramétereket objektíven és átlátható módon határozták meg; 3. a közszolgáltatásért

ció nem valósít meg a piacon meg nem szerezhető előnyt és így állami támogatást sem a szolgáltatás nyújtójának. Másik lehetőség, ha a tagállam elismeri, hogy az intézkedés állami támogatást valósít meg, és annak nyújtására az Európai Bizottság (Bizottság) által meghatározott összeegyeztethetőségi feltételeket előíró rendelkezések¹² betartásával kerül sor.

2.1. Közszolgáltatás a villamos energia piacán

A villamos energia piaca a kilencvenes évek vége óta az uniós szabályozás tárgyát képezi,¹³ és liberalizációjára is az uniós irányelvek alapján került sor. A liberalizációs törekvések mellett azonban az uniós jog mindvégig elismerte az ellátásbiztonság jelentőségét is. A szabályozás mindvégig figyelmet szentelt annak, hogy a liberalizáció ne a fogyasztók ellátásának rovására valósuljon meg, mivel elsődleges célja valójában a verseny növelésével az árak letörése és a jó minőségű szolgáltatások számára piac biztosítása.

Az ellátásbiztonság az elektromos áram és más energiapiacokon is kulcskérdés, különösen a jelenlegi geopolitikai viszonyok között és külső energiafüggőség mellett. Ez jól tükröződik abban is, hogy a Bizottság Energia Unióra vonatkozó javaslatában meghatározott dimenziók közül az energiabiztonság kiemelt szerepet kapott.¹⁴ A hatályos árampiacot szabályozó irányelv pedig többek között – és állami támo-

nyújtott ellentételezés csupán a költségeket és az ésszerű nyereséget fedezi; és 4. amennyiben közbeszerzési eljárással választották ki azt a vállalkozást, amely a közösség számára a legkisebb költséggel képes nyújtani a közszolgáltatást, vagy az ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján állapították meg, amelyek egy átlagos, „jól vezetett” vállalkozásnál felmerülhetnek volna az érintett ágazatban.

¹² Az alkalmazható szabályokat lásd: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/sgei.html

¹³ Uniós szabályozást először az Európai Parlament és a Tanács a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 96/92/EK irányelve valósított meg ([1997] HL L 27., 1997. 01. 30. 20. o.).

¹⁴ Lásd a Bizottság A Framework Strategy for a Resilient Energy Union with a Forward-Looking Climate Change Policy című közleményét (COM/2015/080 final sz. dokumentum).

gatási szempontból ez a releváns – az ellátásbiztonság egyik vetületét a hazai energiaforrások használatát közszolgáltatásnak minősíti, amiből következően az állami támogatási szabályok betartásával e feladat állami kompenzációban is részesülhet. Az irányelv 15. cikk (4) bekezdése szerint „Az ellátás biztonságának érdekében egy tagállam elrendelheti, hogy a kapacitás teherelosztása során a belföldi, primer energia-hordozót használó termelőlétesítményeknek biztosítsanak elsőbbséget naptári évenként, az érintett tagállamban felhasznált villamos energia előállításához szükséges teljes primer energia 15 %-át meg nem haladó mértékben.”

Emellett az irányelv 3. cikke szerint a tagállamok előírhatnak közszolgáltatási kötelezettségeket, amelyek az ellátás folyamatosságára, minőségére és árára, valamint a környezetvédelemre – beleértve az energiahatékonyságot, a megújuló forrásokból származó energiákat és az éghajlatvédelmet – vonatkoznak. Továbbá a háztartási fogyasztók és a tagállamok döntése alapján a kisvállalkozások is egyetemes ellátási kötelezettség alá tartoznak, vagyis valamely piaci szereplőnek mindenképp árammal kell ellátnia őket (ún. végső menedékes szolgáltató).

E cikk szempontjából a közszolgáltatási kötelezettségek és a környezetvédelem ellentmondásos viszonyát illetően az irányelv 15. cikk (4) bekezdésében meghatározott hazai energia-hordozók felhasználása releváns. A Bizottság e mentességet alkalmazva korábban több alkalommal is adott engedélyt tagállamok számára hazai energiaforrások ellátás-biztonsági célú felhasználása során keletkező kompenzáció nyújtására. 2014 decemberében pedig a Törvényszék egy megsemmisítési kereset miatt az egyik ilyen határozat felülvizsgálata során ítéletet is hozott (lásd alább).

3. Az uniós joggyakorlat

A következőkben bemutatásra kerül a Bizottság ellátás-biztonsági célból nyújtott támogatásokra vonatkozó döntési gyakorlata, majd a Törvényszék 2014 decemberében meghozott ítélete, amely jelenleg az egyetlen, ezzel a kérdéssel foglalkozó ítélet. Az eddig megszületett döntések alapján megállapítható, hogy az uniós intézmények milyen keretek között fogadják el e kötelezettség fennállását, illetve állami el-

lentételezését, és milyen környezetvédelmi, illetve klímapolitikai megfontolások befolyásolhatják ezt az értékelési folyamatot.

3.1. Az ír tőzegfelhasználás támogatása

A Bizottság első alkalommal Írország tekintetében alkalmazta az akkor hatályos irányelv által biztosított lehetőséget.¹⁵ Írország kötelezte az akkor még monopolhelyzetben lévő ír áramszolgáltatót hazai tőzeg felhasználására az áramtermelés során, és az ebből fakadó meg nem térülő költségek állami kompenzálását jelentette be a Bizottság felé jóváhagyás céljából. A kompenzáció anyagi háttérét biztosító díjat a rendszerirányító szedte be a fogyasztóktól. A Bizottság elfogadta, hogy a tőzegfelhasználás az irányelv alapján közszolgáltatásnak minősül. A Bizottság az ügy elbírálása során nem volt biztos abban, hogy a rendszerirányító által beszedett díjak állami forrásnak,¹⁶ és így a kompenzáció állami támogatásnak minősülnek-e, azonban a támogatás összeegyeztethetőségét elfogadta, mivel bizonyíthatóan ez volt a közszolgáltatás ellátásának legolcsóbb módja. Azóta a vonatkozó joggyakorlat alapján egyértelmű, hogy egy ilyen típusú állami beavatkozás állami forrás felhasználásával nyújtott állami támogatásnak minősül.¹⁷ Írország 2013-ban, a közszolgáltató privatizálása során ismételen bejelentette az intézkedést, mivel nem volt biztos abban, hogy a közszolgáltatási kötelezettség és a kompenzáció a privatizált vállalatra vonatkozóan is érvényesíthető-e. A Bizottság második döntésében már egyértelműen állami támogatásnak minősítette az intézkedést, majd

¹⁵ Az eset összefoglalását lásd STAVICZKY Péter: *A Bizottság N 6/A/2001 (Írország) számú döntése a tőzeg felhasználásával előállított energia kapcsán az ír Áramszolgáltatói Tanácsra háruló közszolgáltatási kötelezettséggel*. http://tvi.kormany.hu/download/f/e/00000/TVI_infofuzet_7.pdf 48. o.

¹⁶ A döntés meghozatalakor a Bizottság nem tudta egyértelműen megállapítani, hogy a C-379/98. sz. PreussenElektra AG v Schlesweg AG ügyben hozott ítélet alapján (ECLI:EU:C:2001:160) az intézkedés állami források felhasználásával jár-e.

¹⁷ Lásd a C-206/06. sz. Essent Netwerk Noord és társai ügyben hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2008:413).

miután összeegyeztethetőségét és az uniós jog egyéb rendelkezéseivel való összhangját¹⁸ is megvizsgálta, összeegyeztethetőnek minősítette.

3.2. *A szlovén barnaszén-felhasználás támogatása*

A Bizottság a szlovén áramrendszer támogatására vonatkozó határozatában¹⁹ – többek között – foglalkozott a trboljevi szénerőmű állami finanszírozásával is. Az erőműnek ellátás-biztonsági okokból kötelessége volt tüzelőanyag-felhasználását a nemzeti fogyasztás 15%-áig hazai energiaforrásokból (Szlovéniában egyedül barnaköszén tartozik ebbe a kategóriába) fedezni. Az erőmű kapcsolt termelőként áramot és hőt is előállít. A bizottsági vizsgálat során Szlovénia azzal érvelt, hogy az erőmű tüzelőanyag-felhasználási kötelezettségéből származó terhek állami megtérítése általános gazdasági érdekű szolgáltatás kompenzációjának minősül. A Bizottság ebből következően az Altmark-ítélet feltételeinek teljesülését vizsgálta annak megállapítása céljából, hogy a kompenzáció az EUMSZ 107. cikke szerinti támogatást valósít-e meg vagy sem. Az első feltétel teljesülését a Bizottság elfogadta, mivel az erőműnek kötelessége volt a hazai barnaszén felhasználni az energia-termelés során, ami az akkor hatályos áram irányelv alapján közszolgáltatásnak minősült. A második feltételt illetően a Bizottság megállapította, hogy a kompenzáció fix átvételi áron alapult, ami átlátható eljárás eredményeként, pontosan meghatározott elszámolható költségek figyelembevételével került kialakításra. Így a Bizottság ennek a feltételnek a teljesülését is elfogadta. A harmadik feltétel tekintetében megállapításra került, hogy a kompenzáció nem haladja meg az áramtermelés költségeit, vagyis a kompenzáció csak az erőmű termelés költségei fedezte, nyereséget nem tartalmazott. A túlkompenzáció lehetősége tehát kizárásra került. Az erőmű kiválasztására nem nyílt versenyeztetési eljárás vagy közbeszerzés során került sor, így a vizsgálat arra irányult, hogy a

¹⁸ A Bizottság vizsgálta az EUMSZ vámunióra vonatkozó 30. cikkének és adózásra vonatkozó 110. cikkének való megfelelést is. A Bizottság értékelése szerint a díj nem importált áruhoz kapcsolódik, mivel nem fogyasztáson alapul.

¹⁹ A Bizottság 2007/580/EK sz. határozata a Szlovénia által a minősített energia-termelőről szóló törvény értelmében alkalmazott állami támogatási rendszerről ([2007] HL L 219, 2007. 08. 24. 9. o.).

közszolgáltatási kötelezettség teljesítésének ez a közösség számára lehető legalacsonyabb költséggel járó módja-e. Megállapításra került, hogy összesen két szlovéniai erőmű képes a 15%-os tüzelőanyag-felhasználási kötelezettség teljesítésére, amelyek közül az egyik a trbovljevi. A Bizottság megállapította, hogy a hazai tüzelőanyag felhasználására képes másik szlovén erőmű teljes kapacitás mellett üzemelt, ami miatt az nem volt képes további hazai tüzelőanyag felhasználásra jelentős beruházást igénylő kapacitásbővítés nélkül. Emellett a trbovljevi erőmű a 15%-ból csak a másik erőmű (Šoštanj) által le nem fedett részt termelte a hazai barnaszén felhasználásából. Így valódi alternatíva hiányában és tekintettel arra, hogy a finanszírozás nyereséget nem eredményezett, a Bizottság elfogadta az Altmark-feltételek teljesülését. A Bizottság azt is megállapította, hogy a másik erőmű bővítése a kapacitások beruházási költségeinek beruházó által elvárt megtérülése miatt nagyobb kompenzációs összeget eredményezne a vizsgált kompenzációnál. A Bizottság nem vizsgálta azonban, hogy a másik erőmű kapacitásainak teljes 15%-os lefedése mellett mekkora lenne a kompenzációkülönbözlet, és igazából azt sem elemezte, hogy a trbovljevi erőmű tipikus, jól vezetett vállalkozásnak minősül-e. Ugyanakkor a Bizottság a kompenzáció összegét összevetette a biomassza felhasználásának költségeivel (véltetőleg azért, mivel ez a megújuló energiaforrás Szlovéniában beszerezhető), és arra a következtetésre jutott, hogy a barna kőszén a legolcsóbb megoldás a 15%-os termelési kötelezettség teljesítésére. Minden valószínűség szerint ez volt a 'legkönnyebb' Altmark-ítéleten alapuló bizonyítási eljárás a Bizottság eddigi gyakorlatában.

3.3. A spanyol szénfelhasználás támogatása és a Castelnou-ítélet

Spanyolország 2010-ben bejelentette²⁰ a Bizottság felé szándékát, hogy ellátás-biztonsági okból jogszabályban megjelölt tíz erőműnek kötelessége bizonyos mennyiségű spanyol eredetű szenet beszerezni a villamos energia termeléséhez. Tekintettel arra, hogy a spanyol eredetű szén ára magasabb, mint az egyéb fűtőanyagoké, az így megtermelt villamos energia értékesítése ún. elsőbbségi lehívási mechanizmus ke-

²⁰ Az N 178/2010. sz. eljárás.

retében valósul meg, ami biztosítja a felhasználást.²¹ Emellett az állam egy elkülönített pénzügyi alapból a kedvezményezett erőművek tulajdonosainak az általuk viselt előállítási többletköltségek és a villamos energia napi piaci eladási ára közötti különbségnek megfelelő ellentételezést fizet, vagyis az ebből származó esetleges veszteségüket fedezi (feltéve, hogy a villamos energia napi értékesítési ára alacsonyabb, mint az előállítási ár). Spanyolország a fenti rendelkezéseket 2014 végéig tervezte alkalmazni. A Bizottság elfogadta Spanyolország évelését, miszerint a tervezett ellátásbiztonságot szolgáló intézkedések általános gazdasági érdekű szolgáltatás ellátásához kapcsolódnak, a többletköltségek ellentételezését szolgálják, és azokat az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése alapján a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította.²²

A Bizottság határozatát a Törvényszék előtt megtámadta egy gáztüzelésű erőművet működtető piaci szereplő,²³ akit beavatkozóként a Greenpeace-España is támogatott. A Törvényszék, miután megállapította, hogy a kereset elfogadható (a felperesnek van keresetindítási joga)²⁴ és megállapította, hogy a Bizottság az előzetes vizsgálat során nem ütközött „komoly nehézségekbe”,²⁵ így nem kellett hivatalos vizsgálati eljárást indítania, mielőtt dönt a támogatás összeegyeztethetőségéről,²⁶ a felperes tartalmi érveit is megvizsgálta.

²¹ Az elsőbbségi lehívási mechanizmus lényegileg azon alapul, hogy elsődlegesen az ezen erőművek által előállított villamos energiát vásárolják meg, az erőművek által importált szénből, gázolajból és földgázból előállított, illetve a kombinált ciklusú erőművek által előállított villamos energiával szemben, amelyet kivonnak a napi energiapiacról annak érdekében, hogy biztosítsák e piacon a kedvezményezett erőművek által hazai eredetű szénből előállított villamos energiamentiségek értékesítését. Lásd a Castelnou-ítélet 3. pontját.

²² [2010] HL C 312., 2010. 11. 17. 5. o.

²³ T-57/11. sz. Castelnou Energía, SL kontra Európai Bizottság ügyben hozott ítélet (ECLI:EU:T:2014:1021).

²⁴ A Castelnou-ítélet 21–44. pontjai.

²⁵ Amennyiben a Bizottság egy állami intézkedés előzetes értékelése során a támogatási jeleget, vagy a támogatás összeegyeztethetőségét illetően komoly nehézségekbe ütközik, kötelessége megindítania a hivatalos vizsgálati eljárást, ami az eljárás lezárásának elhúzódtásához vezet. Ezekben az esetekben a Bizottságnak nincsen mérlegelési lehetősége. A jogvita tárgya általában az szokott lenni, hogy a Bizottság komoly nehézségekkel szembesült-e vizsgálata során.

²⁶ A Castelnou-ítélet 46–115. pontjai.

A felperes szerint a Bizottság a támogatás összeegyeztethetőségének vizsgálata során hiányos elemzést végzett, és nem értékelt minden releváns tényezőt. Például az alkalmazott három támogatási intézkedésből csak a kifizetett ellentételezést vizsgálta, az elsőbbségi lehívási mechanizmust és a hazai szén vásárlására vonatkozó kötelezettséget nem. A Törvényszék azonban nem osztotta a felperes érvelését és elfogadta a Bizottság által folytatott vizsgálat megalapozottságát és eredményét. A felperes továbbá a hazai eredetű szén megvásárlásának kötelezettségét a támogatás összeegyeztethetlenségét megalapozó okként említette. A Törvényszék szerint, mivel ez a közszolgáltatási kötelezettség része volt, így a Bizottságnak nem kellett külön ezt megvizsgálnia.²⁷

A felperes egyik legfontosabb érve szerint a vitatott intézkedések nem minősülhettek általános gazdasági érdekű szolgáltatásnak, mivel nem áll fenn ellátás-biztonsági kockázat. Másrészt, még ha fenn is állna a spanyol villamosenergia-ellátást fenyegető kockázat, a vitatott intézkedés akkor is aránytalan.²⁸ A Törvényszék ezzel szemben a villamos energia irányelv rendelkezései alapján és az a tagállamoknak az ÁGÉSZ-ek meghatározása terén gyakorolt széles mérlegelési jogából²⁹ kiindulva kiemelte, hogy „a tagállamoknak nem kell megjelölniük a villamosenergiaellátásuk biztonságát fenyegető konkrét és közvetlen veszélyeket.”³⁰ Ugyanakkor, mivel több harmadik fél is vitatta a Spanyolország által bevezetni kívánt intézkedések szükségességét, a Bizottság elvégezte annak vizsgálatát, hogy az intézkedés ÁGÉSZ-nek minősül-e, vagy nyilvánvaló mérlegelési hibát vétettek-e a spanyol hatóságok a feladat minősítése során. A Törvényszék szerint a széles tagállami mérlegelési jogkörből nem következik, hogy a Bizottságnak ne kelljen megvizsgálnia az ÁGÉSZ bevezetésének indokát, jelen esetben az ellátásbiztonságot befolyásoló kockázatokat.

A Bizottság a megtámadott határozatban elemezte a spanyol hatóságok által ismertett kockázatot, a hazai szén felhasználására képes

²⁷ Vagyis a Törvényszék közvetlenül arra jutott, hogy mivel a kötelezettség előírása uniós irányelvben biztosított lehetőség, így ez önmagában nem vezethet arra, hogy a támogatást a Bizottság összeegyeztethetetlennek nyilvánítsa.

²⁸ A felperes azt nem vitatta, hogy a villamosenergia-ellátás biztonsága indokolhatja ÁGÉSZ bevezetését.

²⁹ Lásd a Castelnou-ítélet 132. pontjában felsorolt ítélkezési gyakorlatot.

³⁰ A Castelnou-ítélet 131. pontja.

erőművek bezárását.³¹ A Bizottság szerint a spanyol villamosenergia-rendszer elszigeteltsége miatt a szénerőművek termelésüket export útján nem tudják bővíteni vagy fenntartani. A felperes emellett nem kérdőjelezte meg, hogy a kereslet 2009-ben 5%-kal csökkent. A Törvényszék hangsúlyozta, hogy a Bizottság nem azt vizsgálta – és nem azt kellett vizsgálnia –, hogy mennyire valószínű minden hazai eredetű szénfelhasználó erőmű bezárásának veszélye, hanem, hogy ez a veszély fennáll-e.³² A felperes az ellátásbiztonság kockázatát kizáró okként nevezte meg a piacon elérhető többletkapacitásokat is, amelyek alkalmasak arra, hogy még a legszélsőségesebb esetben is fedezzék a kereslet által támasztott igényt. Ezzel szemben a spanyol hatóságok bejelentésükben a megújuló energiaforrások felhasználásával járó kockázatokat hangsúlyozták (meteorológiai feltételeknek való kitettség), amelyek kiegyenlítő szolgáltatások igénybevételét teszik szükségessé, amire a megújuló és atomenergiát felhasználó erőművek nem alkalmasak. Az atomerőművek és a kiegyenlítő szolgáltatás nyújtására leginkább alkalmas gázerőművek viszont a fűtőanyaguk külső forrása miatt nem tekinthetők ellátás-biztonsági szempontból megfelelőnek. A Törvényszék ezen érvek alapján elutasította az ÁGÉSZ fennállásának hiányára és a szükségességre vonatkozó felperesi érveket. Ami az ÁGÉSZ által követett céllal való arányosságot illeti, a Bizottságnak azt kellett vizsgálnia, hogy az intézkedések nem okozzák-e a kereskedelem szükségtelen torzítását.³³ A Törvényszék megállapítása

³¹ Ennek okai a villamos energia 2010–2014 közötti alacsony ára, a megújuló energiaforrások felhasználásának elterjedése, a spanyol villamosenergia-rendszer akkor még elszigetelt jellege (ún. energia sziget) és a nagykereskedelmi bizonytalanságok voltak.

³² A Castelnou-ítélet 141. pontja szerint: „Az ÁGÉSZ bevezetésének igazolásával kapcsolatban őt megillető korlátozott ellenőrzési jogkörnek megfelelően ugyanis a Bizottság pusztán a hazai eredetű szénfelhasználó erőművek bezárására vonatkozó veszély fennállásának helytállóságát vizsgálta meg, nem pedig e kockázat megvalósulásának valószínűségét, és *a fortiori* a megvalósulás terjedelmét sem.”

³³ A T-520/09. sz. TF1 és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2012:352), 101–104. pontjai alapján „[Az EUMSZ 106. cikk] (2) bekezdése szerinti arányosság azt jelenti, hogy az általános érdekű rendeltetés teljesítésének eszközei nem idézik elő a kereskedelem szükségtelen torzítását. Főként azt kell biztosítani, hogy a [...] Szerződés szabályainak bármely korlátozása [...] ne haladj[a] meg a rendeltetés hatékony megvalósításának biztosításához szükséges szintet [...]”.

szerint – és ellentétben a felperes által állítottakkal – a Bizottság elvégezte az arányossági tesztet³⁴ és nem csak a vitatott intézkedés által eredményezett esetleges túlkompenzációt elemezte. Továbbá, függetlenül attól, hogy a gázt felhasználó erőművek alkalmasabbak-e a keresletingadozást követő kínálat biztosítására (amit a felperes állított), a Törvényszék szerint a villamos energia irányelv alapján nem lehet eltekinteni attól, hogy a hazai szén bármilyen „klimatikus és politikai körülmények között”³⁵ rendelkezésre áll, így az ellátás biztonságának garantálása érdekében megalapozott az ezt használó termelési kapacitások támogatása.³⁶ A Törvényszék nem fogadta el továbbá a támogatás által okozott versenytorzulásra vonatkozó felperesi érveket sem. Ezen a téren a Törvényszék az elérni kívánt cél alapján vizsgálta az okozott versenytorzító hatást, és nem minősítette azt túlzónak, mivel ehhez azt kellett volna bizonyítani, hogy az intézkedés olyan mértékben fenyegeti más termelők életképességét, hogy az magát a spanyolországi villamosenergia-ellátás biztonságát fenyegetné. Az esetleges károk tekintetében pedig az intézkedés által lefedett átvételi mennyiségre³⁷ és az intézkedés átmeneti jellegére utalva bizonyítottság hiányában elutasította, hogy a felperes életképességét fenyegette volna.³⁸

Az ellátásbiztonság elérésevel kapcsolatosan a Törvényszék egy igen fontos megkülönböztetést is tett, mely szerint „a villamosenergiaellátás biztonsága céljának elérésére alkalmas, kevésbé megszorító intézke-

³⁴ ÁGÉSZ-feladat végrehajtását célzó intézkedés arányos jellegének vizsgálata azon kérdés ellenőrzésére korlátozódik, hogy az előírt intézkedés szükséges-e a szóban forgó ÁGÉSZ-feladat gazdaságilag elfogadható feltételek közötti teljesíthetőségéhez, illetve fordítva, hogy a szóban forgó intézkedés nyilvánvalóan nem megfelelő-e a követett célhoz viszonyítva (lásd: a T-289/03. sz. BUPA és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2008:29, 222.), 266. és 287. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

³⁵ A Castelnou-ítélet 159. pontja.

³⁶ Ugyanakkor a Törvényszék szerint a benyújtott iratok alapján a szénerőművek is alkalmasak kiegészítő szolgáltatások nyújtására. A Castelnou-ítélet 143. és 160. pontjai.

³⁷ Maximálisan a teljes fogyasztás 15%-át, valójában várhatóan 9%-át fedezi majd az intézkedéssel érintett termelés.

³⁸ A Törvényszék azt is hangsúlyozta, hogy a preferenciális elosztás keretében a gáztüzelésű erőművek csak a másodikak az erőművek által termelt energia kivonásának sorrendjében.

dések fennállását illetően emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamnak részletesen ki kell fejtenie azokat az okokat, amelyek miatt a szóban forgó támogatási intézkedés megszüntetése esetén a gazdaságilag elfogadható körülmények között tervezett általános érdekű feladat teljesítése veszélybe kerülne, de nem kell pozitív módon bizonyítania, hogy semmilyen más elképzelhető, tehát fogalmilag hipotetikus intézkedés sem tehetné lehetővé az említett feladat ugyanolyan feltételek mellett történő végrehajtásának biztosítását”.³⁹ Tehát a tagállamokat nem terheli annak bizonyítása, hogy az kitűzött célt más módon nem lehet biztosítani, csak a megfogalmazott megoldás szükségessége és arányossága lehet korlátozott bizottsági vizsgálat tárgya.

A Törvényszék ezt követően megalapozatlansága miatt elutasította a felperes arra vonatkozó kifogását is, hogy a Bizottság az intézkedés jóváhagyásával visszaélt hatáskörével, mivel annak valós célja a szénki-termelők védelme volt.⁴⁰ Jelen esetben az elérni kívánt cél a választott mód „nem áldozza fel”,⁴¹ így visszaélés nem állapítható meg.

A felperes utolsó jogalapja az uniós jog az állami támogatási jogon kívüli, egyéb előírásainak megsértésére alapult. Az uniós joggyakorlat alapján az állami támogatási vizsgálat során a Bizottság „a Szerződés általános rendszere alapján köteles tiszteletben tartani az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések és az egyéb, nem az állami támogatásokra vonatkozó konkrét rendelkezések közötti koherenciát, és ekképpen értékelni a szóban forgó támogatás összeegyeztethetőségét e konkrét rendelkezésekkel”.⁴² Azonban az uniós jog egyéb előírá-

³⁹ Lásd a C-159/94. sz. Bizottság kontra Franciaország ítélet [EBHT, EU:C:1997:501.] 101. pontját.

⁴⁰ Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a hatáskörrel való visszaélés fogalma arra a helyzetre utal, amikor valamely közigazgatási hatóság a hatásköreit olyan cél érdekében gyakorolja, amely eltér attól a céltől, amelyre tekintettel ezen hatáskörökkel felruházták. Valamely határozat csak akkor valósít meg hatáskörrel való visszaélést, ha objektív, releváns és egybevágó valószínűsítő körülmények alapján ilyen célból hozott határozatnak tűnik [a C-331/88. sz. Fedesa és társai ítélet (EU:C:1990:391)] 24. pontja; a C-400/99. sz. Olaszország kontra Bizottság ítélet [EBHT, EU:C:2001:528] 38. pontja.

⁴¹ A Castelnou-ítélet 176. pontja.

⁴² A C-225/91. sz. Matra kontra Bizottság ítélet (EU:C:1993:239), 41–43. pontjai; a T-197/97. és T-198/97. sz. Weyl Beef Products és társai kontra Bizottság

sainak vizsgálata csak akkor kötelessége a Bizottságnak, ha azok olyan elválaszthatatlanul összefüggnek a támogatás céljával, hogy nem lenne lehetséges azokat külön-külön vizsgálni. Tehát a joggyakorlat nem teszi lehetővé, hogy a Bizottság az állami támogatási eljárás keretében egyéb uniós jogi előírások betartását is vizsgálja, amennyiben nincsen erős kapcsolat az adott feltétel (szabály) és a támogatás célja között. Ennek oka, hogy egy ilyen összevont ellenőrzési jogosítvány „sérténé egyrészt a – részben erősen eltérő és különböző jogkövetkezményekkel járó – eljárási szabályokat és garanciákat, amelyek az e rendelkezések alkalmazásának ellenőrzésére előírt eljárásokra jellemzők, másrészt pedig a közigazgatási eljárások és jogorvoslati lehetőségek autonómiájának elvét”.⁴³ A Törvényszék ezt a logikát alkalmazta a konkrét esetben is, és azt elemezte első sorban, hogy egyes feltételek elválaszthatatlanul összefüggnek-e a támogatás céljával. A Törvényszék szerint a Bizottság e feltételek (hazai szén felhasználása, elsőbbségi lehívási mechanizmus, pénzügyi ellentételezés) egyéb uniós előírásokkal való összhangját meg is vizsgálta.

A Törvényszék azonban elutasította a beavatkozó Greenpeace-España állítását, mivel a joggyakorlat „nem ír elő a Bizottság számára olyan kötelezettséget, hogy vizsgálja meg egy, a környezet védelmét nem célzó támogatás vagy támogatási program összeegyeztethetőségét az uniós környezetvédelmi szabályokkal”.⁴⁴ A Törvényszék a joggyakorlat alapján⁴⁵ ettől az általános – de nem létező – kötelezettségtől elválasztotta azokat az eseteket, amikor a Bizottságnak egy támogatási intézkedés értékelése során figyelembe kell vennie a környezetvédelemhez kapcsolódó követelményeket. Ezek azok az esetek, amikor kifejezetten a környezet védelme érdekében nyújtott támogatások összeegyeztethetőségét a Bizottság az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdés c) pontja alapján vizsgálja. A nem környezetvédelmi célú támogatások vizsgálata során a Bizottságnak nem kell a környezetvédelmi megfontolásokat értékelnie, mivel a környezetvédelem – noha azt be kell illeszteni a többek között a belső piac kialakítását célzó uniós politikák meghatározásába és végrehajtásába – önmagában nem tekinthető a bel-

ítélet[(EBHT, EU:T:2001:28] 75. és 77. pontja..

⁴³ A Castelnou-ítélet 183. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

⁴⁴ A Castelnou-ítélet 187. pontja.

⁴⁵ A Castelnou-ítélet 188. pontja.

ső piaci szabályozásnak.⁴⁶ A Törvényszék érvelése szerint a Bizottság vizsgálatának csak a belső piacra gyakorolt esetleges negatív hatásokat kell vizsgálnia.⁴⁷

A Törvényszék ezt követően hangsúlyozta, hogy az ÁGÉSZ-ek meghatározása terén fennálló széles tagállami mérlegelési jogot is indokolatlanul korlátozná, ha annak összeegyeztethetlensége az uniós környezetvédelmi jog alapján megállapítható lenne, annak ellenére, hogy az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének feltételei fennállnak. A Törvényszék ezt követően ismét kiemelte, hogy a Bizottság állami támogatási szempontú vizsgálata nem helyettesítheti, vagy válthatja ki az uniós jog egyéb rendelkezéseinek betartására szolgáló kötelezettségszegési eljárást.⁴⁸

A fenti érvelés alapján a Törvényszék tehát csak az áruk szabad áramlásának, a letelepedés szabadságának és a villamos energia belső piacát szabályozó irányelvnek való megfelelés bizottsági ellenőrzését vizsgálta. A Törvényszék osztotta a Bizottság megállapítását, amely szerint az intézkedés nem tekinthető mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek, és utalt arra is hogy a közbiztonság (jelen esetben ellátásbiztonság) alapján akár igazolható is lenne a behozatal korlátozása. Hasonló okok alapján a Törvényszék elutasította a letelepedés szabadságának továbbá a villamos energia irányelvből fakadó lehetőségre építve a 2005/89/EK irányelv⁴⁹ vonatkozó szabályainak megsértésére felperesi érvelést is.

A Törvényszék ezt követően *obiter dicta* vizsgálta az uniós környezetvédelmi szabályok megsértésének lehetőségét is. Ezek közül részleteseb-

⁴⁶ EUMSZ 11. cikk; lásd továbbá: a C-176/03. sz. Bizottság kontra Tanács ítélet [EBHT, EU:C:2005:542] 42. pontja.

⁴⁷ A Castelnou-ítélet 189. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat: „a Bizottságnak a szigorú értelemben véve nem a támogatások jogába tartozó releváns rendelkezések alapján csak akkor kell vizsgálatot végeznie, ha a szóban forgó támogatás bizonyos feltételei olyan szorosan összefüggnek a tárgyával, hogy az említett rendelkezéseknek való megfelelés[ük] esetleges hiánya szükségképpen befolyásolná e támogatásnak a közös piaccal való összeegyeztethetőségét” (a T289/03. sz. BUPA és társai kontra Bizottság ítélet, EU:T:2008:29, 314. pontja).

⁴⁸ Lásd a Castelnou-ítélet 191. pontját.

⁴⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/89/EK irányelve a villamosenergia-ellátás biztonságát és az infrastrukturális beruházások védelmét célzó intézkedésekről ([2006] HL L 33., 2006. 02. 04. 22.).

ben a 2003/87/EK irányelv⁵⁰ által kialakított uniós szintű kibocsátás-kereskedelem szabályozásának és az EUMSZ 191. cikk (2) bekezdésében rögzített szennyező fizet elvének való megfelelést vizsgálta. A Törvényszék megállapította, hogy a hatályos szabályozás nem teszi lehetővé a villamosenergia-termelőknek történő ingyenes kibocsátási kvóták állami juttatását.⁵¹ Arra is rámutatott, hogy a Bizottság elemzése szerint a szénfelhasználásból eredő magasabb CO₂ kibocsátás mellett emelkedik a kibocsátási jogok ára, azonban azok összmenyisége nem és a Spanyolország által a 2003/87/EK irányelvben vállalt határértéken belül marad. Tehát a Törvényszék szerint a felső határértékkel és a kibocsátási jogok értékesítésére épülő (cap-and-trade rendszer) kibocsátás-kereskedelmi rendszer nem sérül és Spanyolország képes arra, hogy az állami támogatásnak minősülő intézkedés mellett is megfeleljen a Bizottság által jóváhagyott nemzeti egységkiosztási tervben foglaltaknak. A Törvényszék azt is megjegyezte, hogy az elsőbbségi lehívás eredményeként a hazai szénhasználó erőművek megelőzik a gázolajat és a külföldi szénhasználó erőműveket az értékesítési sorrendben. Így gyakorlatilag különböző 'szennyező technológiák' közötti sorrend cseréjéről van szó, tehát a környezetvédelem és a 2003/87/EK irányelv célja és szelleme az intézkedés hatására nem sérül.

A felperes utolsó érve arra irányult, hogy a vitatott intézkedés megsérti a bizottsági döntés idejében hatályos szénipari támogatások nyújtására vonatkozó 1407/2002/EK rendelet több előírását is, amelyek tiltják a villamosenergia-piacon a verseny torzítását, illetve a támogatások fokozatos csökkentésének elvét írják elő. A Bizottság határozatában arra a következtetésre jutott, hogy az 1407/2002/EK rendelet elkülönülten biztosít jogalapot a szénipar támogatására és nem korlátozhatja vagy szűkíteti az ÁGÉSZ-ek kompenzálására vonatkozó EUMSZ 106. cikk (2) bekezdésének hatályát. A Bizottság arra is rámutatott, hogy a kedvezményezett erőművek által megvásárolható szén mennyisége

⁵⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról ([2003] HL L 275., 2003. 10. 25. 32. o.).

⁵¹ Bár az ingyenesség csak 2013-tól szűnt meg, a felperes ezt a kifogását csak egy későbbi válszában és nem a keresetlevélben jelezte. E késedelem miatt a Törvényszék a beavatkozó Greenpeace-España kapcsolódó érveit sem tekintette elfogadhatónak.

nem haladhatja meg a Bizottság felé korábban a rendelet alapján leadott nemzeti stratégiai széntartalékolási tervben leírt mennyiségeket, valamint a rendelet alapján nyújtott támogatások a széntermelők kitermelési költségei és értékesítési árbevétele közötti különbséget fedezhetik. Így a vitatott intézkedés által a szénkitermelőknél jelentkező bevételek automatikusan csökkentik az 1407/2002/EK rendelet alapján adható támogatás összegét. A túlkompenzáció vagy kettős finanszírozás tehát kizárt, ezért a Törvényszék a felperes utolsó jogalapját és így a keresetet teljes egészében elutasította.

4. Összegzés

Ítéletével a Törvényszék a korábbi joggyakorlat megállapításai mentén fontos útmutatást adott a tagállamok számára a tekintetben, hogy mekkora szabadsággal rendelkeznek az uniós jog által is kifejezetten elismert ÁGÉSZ-ek kijelöléskor továbbá, hogy a Bizottságnak milyen mélységű és irányú ellenőrzést kell elvégeznie az ÁGÉSZ állami kompenzálásának állami támogatási szempontú vizsgálata során.

A tagállamok közfeladat-kijelölési szabadságát az uniós jog korlátozhatja, és a villamos energia piacán erre az egymást váltó irányelvek elfogadásával a 90-es évek végétől sor is került. Ugyanakkor, amennyiben egy tagállam az uniós jog által felállított keretek között jelöl ki ÁGÉSZ-t, a Bizottság a közfeladat szükségességét csak nagyon korlátozott keretek között vizsgálhatja, hiszen maga az uniós jog alapján vélelmezhető a szükségesség követelménye. Tehát elegendő, ha a tagállam az irányelv megfogalmazása mentén érvel, jelen esetben az ellátásbiztonság kockázatait felsorolja. Bár az ítélet szövege szerint ezt részletesen meg kell tenni, de valószínűleg a gyakorlatban ez a kitétel nem jelent érdemi korlátot. Az intézkedés természetesen nem okozhat a szükségesnél nagyobb piactorzulást, de e tekintetben a Törvényszék meglehetősen megengedő megközelítést alkalmazott, amikor az egész spanyol villamosenergia-piac ellátásbiztonságát veszélyeztető intézkedést tekintett volna ilyennek. Nyilvánvaló, hogy a tagállami fogyasztás egy erősen korlátozott részét (9-15%) lefedő intézkedés esetében az összes többi szereplő életképességét fenyegető és ezáltal a teljes rendszer életképességét veszélyeztető állami beavatkozásról még elvi síkon is nehéz beszélni. Mivel a tagállamok az állami támogatási intézkedése-

ket egy meghatározott időre jelentik be, és a Törvényszék szerint ez is releváns a többi szereplő életképességének veszélyeztetése szempontjából, gyakorlatilag nagyon nehéz olyan intézkedést kidolgozni, amely teljesíti az irányelv előírásait, és a Bizottság mégsem engedélyezné. A vizsgálat hangsúlya inkább az arányosság felé tolódik, de a tagállamok e tekintetben is 'kényelmes helyzetben' vannak más közszolgáltatások támogatására vonatkozó bejelentésekhez képest, mivel arra kell rámutatniuk, hogy az adott ÁGÉSZ ellátása pusztán piaci körülmények mellett veszélybe kerülne, de azt nem kell bizonyítania, hogy semmilyen más intézkedéssel (akár kevésbé versenytorzító módon vagy kevesebb támogatással) nem érhető el ugyanez a cél.

Az ítélet szintén fontos eleme az uniós állami támogatási és más uniós szabályok kapcsolatának és ellenőrzésének tisztázása az állami támogatási eljárás során. Itt a Törvényszék – követve a joggyakorlat korábbi iránymutatását – kettéválasztotta az egyéb uniós előírások vizsgálatára vonatkozó kötelezettséget aszerint, hogy egyrészt a támogatás egyes feltételei milyen erős kapcsolatban állnak az uniós jog egyéb előírásaival. Másrészt pedig különválasztotta a belső piacra (a négy szabadság megvalósulására) vonatkozó előírásokat a többi uniós szabálytól, köztük a környezetvédelmi előírásoktól.

Ami az első elhatárolást illeti, a Bizottságnak azoknak a feltételeknek az uniós jogi megfelelését kell vizsgálnia, amelyek elválaszthatatlanul kapcsolódnak a támogatás nyújtásához. Ez természetesen minden esetben egyedi vizsgálattal állapítható csak meg. Az ilyen erős kapcsolattal nem bíró támogatási feltételek vizsgálatára a Bizottság nem köteles, mivel ez nem tartozik közvetlenül az állami támogatási kontroll körébe. Ezekre az uniós jog egyéb eljárásait, például a kötelezettségszegési eljárást kell a Bizottságnak alkalmaznia. A Törvényszék ezzel éles határvonalat húzott az állami támogatási és az egyéb uniós megfelelési eljárások közé, amelyek tartalmi elemei között csak kismértékű az átfedés. Tehát a Törvényszék – véleményem szerint helyesen – az eltérő eljárási folyamatok, garanciák, jogkövetkezmények és felülvizsgálati eljárások miatt nem tette lehetővé, hogy az állami támogatási eljárás kiváltsa vagy helyettesítse a kötelezettségszegési eljárást.

Az ítéletben lefektetett másik elhatárolás a belső piaci és az egyéb uniós szabályok vizsgálata között jelenik meg. Az állami támogatási szabályok közvetett célja a belső piac torzulásainak korlátozása. A Bizottságnak a támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségéről

kell döntenie, ezért a négy szabadság megsértésével nyújtott támogatások nem minősíthetők összeegyeztethetőek.⁵² Bár a Törvényszék a hazai szénből történő áramtermelés elsőbbségét nem tekintette mennyiségi korlátozással azonos hatású – tehát az áruk szabad áramlását sértő – intézkedésnek, mégis megjegyezte, hogy a közbiztonság, vagyis jelen esetben az ellátásbiztonság alapján akár még ez is indokolható lenne. Ez a meglehetősen engedékeny hozzáállás valószínűleg szintén abból fakad, hogy a közszolgáltatási kötelezettséget és annak teljesítési módját (hazai energiaforrás felhasználása) uniós irányelv határozza meg, nem kizárólag a tagállam döntésén alapul.

Tekintettel arra, hogy a környezetvédelem nem tartozik a belső piaci szabályok közé a Bizottságnak, ezért a környezetvédelmi határokat a Bizottságnak főszabályként nem kell vizsgálnia. Ettől a helyzettől eltér, ha a támogatás célja kifejezetten a környezetvédelem szintjének növelése. Ebben az esetben a Bizottságnak figyelembe kell vennie környezetvédelmi megfontolásokat is, és a támogatás szükségességét, arányosságát, ösztönző és versenytorzító hatását mind a környezetvédelem mint közösségi célkitűzés, illetve a konkrét elérni kívánt cél fényében kell mérlegelnie. A konkrét esetben a támogatás ÁGÉSZ-hez nyújtott kompenzáció volt, aminek az állami támogatások nyújtásának tilalmát meghatározó EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése alóli mentesítése a 106. cikk (2) bekezdése és nem a környezetvédelmi támogatások mentesítésére szolgáló 107. cikk (3) bekezdés c) pont. A Törvényszék ezért az EUMSZ-ben található mentesítési jogalapok éles szétválasztását is kiemelte, és nem tette lehetővé, hogy az egyik jogalap felhasználásával az ÁGÉSZ-ek kijelölése terén fennálló széles tagállami mozgástér korlátozásra kerüljön. Ez utóbbi megállapítás az ítélet egyik legfontosabb eleme, és valószínűleg gyakori hivatkozási alap lesz majd a jövőben is a tagállami közszolgáltatások feltételeinek kialakítása során.

⁵² Lásd a 3. lábjegyzetben hivatkozott Société Régie Networks-ügyben hozott ítéletet.